

METODIST MAKTABI XONASI ISH MAZMUNI

Durdiyeva Mohinur Adilbek qizi

Erjanova Saboxon Baxtiyorovna

UrDU Pedagogika fakulteti Maktabgacha

ta'lim metodikasi kafedrasi o'qituvchisi.

Yusupov Xamza Kurbonnazarovich

Xalqaro Nordik universiteti "Ta'lim muassasalarini

boshqarish" yonalishi 1- kurs magistranti

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotidagi butun metodik ishning markazi metodika kabineti hisoblanadi. Pedagogik jarayonni uyushtirish, ota-onalar hilan ishlash, pedagogik mahoratni oshirish va mustaqil o'qishlarni tashkil qilishda tarbiyachilarga amaliy yordam berishdagi yetakchi rol metodika kabineti zimmasidadir. Metodika kabineti bolalar muassasasi an'analari jamg'ariladigan joydir.

Kalit so'z: Metodika, pedagogik jarayon, metodika kabineti, bayram ertaliklar

Metod ishning vazifasi jamgarilgan tajribaga «jon ato etib» tushunarli qilish, tarbiyachilarni bolalar bilan ishlashda ularning ijodiy qo'llashga o'rgatishdir. Metodika kabinetida to'g'ri yo'lga qo'yilgan barcha xodimlarning amaliy-metodik tayyorgarligini oshirishga, xususan, bolalarni har tomonlama rivojlantirish vazifalarini hal etishga yordam beradi. Metodika kabinetining asosiy vazifasi bolalar muassasasi pedagog xodimlariga metodik yordam ko'rsatish ularning g'oyaviy-siyosiy, ilmiy-metodik saviyalarining, pedagogik mahoratlarning o'sishi uchun sharoit yaratishdir. Bolalar muassasasi metodik kabineti ilg'or ish tajribalari turejadigau umumlashtiriladigan va tarqatadigan boshlang'ich markaz ham hisoblanadi. Metodik kabinetning muhim vazifalaridan biri tarbiyachilarga va mehnatlarini ilmiy asosda tashkil qilishlariga yordam ko'rsatishdir. Hu vazifalarni hal etishda metodist kabinetdagi materiallarni mazmunig'li oshirilgan talablar qo'yishi, uni bir tizimga tushirishi va puxta o'ylab chiqishi kerak. Metodik kabinetda alohida o'rinni kutubxonaga ajratilgan Bolalar muassasasining kitob fondini shartli tarzda tarbiyaga va bolalarni mo'ljallangan kitoblarga ajratiladi. Bunda, albatta, davlatimiz tomonidan qabul qilingan ta'lim sohasidagi Qaror, Qonunlar, prezident asarlariga keng diqqat qaratiladi. Milliy istiqlol g'oyasini shakllantirishi masalalariga bag'ishlangan asarlar, qo'llanmalar, buyuk siymolar, sharq mutafakkirlarini

o'rganish, urf-odatlarimiz, an'analarimizni tarannum etuvchi ilmiy-falsafiy-metodik adabiyotlarga ham keng o'rin ajratiladi. Hozir kabinetda maktabgacha ta'lim sohasiga doir instruktiv-metodik materiallar bo'lishi zarur.

Vaqtlilik matbuot oqimida adashmaslik, barcha kerakli ishlarni ajratib bihsh va undan foydalanish muximdir. Metodika kabinetida tarbiyachilarni xonada mavjud bo'lgan materiallar bilan tanishtirish, yaxshi ish tajribalarini tashviq qilishga yoyish maqsadida «axborot xizmati» uyushtiriladi. Axborot xizmati xilma xil axborot byulletenlari, bolalar ta'lim - tarbiyasiga doir ayrim masalalar bo'yicha «axborot kunlari», yangi kitoblar annotatsiyasi xavolasi bilan metodik adabiyotlar yangiliklari, tajriba, amaliyot, «metodik burchak» devoriy stendlari va boshqalar bo'lishi mumkin. Bolalar muassasasi xodimlarining nutq madaniyatini doimo takomillashtirib borishi masalalari ham puxta uylanadi. Xalq og'zaki ijodining maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalashdagi katta rolini nazarda tutib, bolalar muassasasida xalq maqol, matallari to'plamlarining bod ish i hamda ishda ulardan foydalanish yodlarini ishlab chikish zarurdir.

Metodika kabinetining kamol topishi maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalash masalasiga doir metodik adabiyot tashkil etadi, chunki uning eng muhim vazifasi bolalar bog'chasi tarbiyachilariga maktabgacha yoshdagilarga ta'lim - tarbiya berish sohasidagi yangi tadqiqotlar haqida ishonuvchan vaoperativ axborot berishini ta'in inlaydi. Metodik adabiyotlar bo'limi bo'y icha «Fiziologiya va psixologiya», «Jismoniy tarbiya», «Axloqiy tarbiya», «Musiqqa tarbiyasi», o'yin, «Nutq o'stirish va tevarak-atrof bilan tanishtirish», «Ma'naviy tarbiya» kabilar bo'yicha joylashtirish maqsadga muvofiqdir. Agar kabinetda adabiyotlar ko'p bo'lsa, uni qo'shimcha tarzda yosh printsipi bo'yicha joylashtirish mumkin. Bolalar badiiy adabiyoti avvalo, «Uchinchi ming yillikning bolasi» dasturi asosida guruhlar bo'yicha, tavsiya etilgan asarlar, ertak, xalq qo'shiqlari, ovunmachoqlari, topishmoqlar to'plami, rus va boshqa millat yozuvchilarining asarlari kiradi. Kabinetda kutubxonadagi adabiyotlarning kartotekasini joriy etish kerak. Metodika kabinetining kitob fondi qat'iy hisobda olib boriladi. Hisobga olishning eng asosiy shakli kitoblarni maxsus jurnalga yozishdir. Agar kataloglar yuritilsa maqsadga muvofiq bo'ladi. Gazeta va jurnallarning, maqolalarning tizimli katalogini yuritish ayniqsa muhimdir. Bu metodika kabinetida adabiyot bilan ishlashni ancha yengillashtiradi. Metodik kabinetda tarbiyachi va musiqa rahbarining eng yaxshi istiqbol va haftalik ish rejalari, pedagogik Kengash, seminar, metodik birlashma, pedagogik o'qish, anjumanlarda o'qilgan ma'ruzalar, ishning eng yaxshi tomonlarini aks ettiruvchi mashg'ulot ishlanmalari, bayram ertaliklari, ko'ngil ochish kechalari

dasturlari, lenta yozuvlar o‘rin egallaydi. Bundan tashqari bu erga tarbiyachilarning mudira va uslubchi tomonidan tahlil qilingan hamda umumlashtirilgan ishlarini qo‘yish mumkin. Metodika kabinetda barcha yosh guruhlardagi turli mashg‘ulotlarda foydalanadigan ko‘rgazmali materiallar va didaktik qodlanmalar: tevarak- atrof bilan nutq o‘stirishga doir rasmlar, elemental' matematik tasavvurlarni rivojlantirish bo‘yicha materiallar, bolalarning badiiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun qo‘llanmalar, didaktik o‘yinlar-o‘yinchoqlar, mayda musiqa asboblari va musiqali o‘yinchoqlar, harakatlarni rivojlantirish mashg‘ulotlarida foydalanadigan mayda qollanmalar sakllanadi. Agarda kerakli qodlanmalar va didaktik materiallar tayyor xolda xarid qilishning imkoni bo‘lmasa, uslubchi ularni barcha tarbiyachilarning faol ishtirokida tayyorlaydi (qo‘g‘irchoklar uchun milliy kiyimlar, ijodiy o‘yinlar uchun ayrim atributlar, mayda tarqatma materiallari va boshqalar). Qo‘llanmalardan uzoq vaqt davomida foydalanilganda (ayniqsa qog‘oz yoki karton) o‘zining dastlabki ko‘rinishini tez yo‘qotadi va buzilishi tufayli uslubchi ularni tez tiklashga yordam beradigan materiallari, chizmalar, o‘lchovlarni ko‘rsatilgan andozalarni foto suratlarni to‘plab borishi kerak. Bu materiallarni albomlarda bo‘limlar bo‘yicha joylaganma’qul. Ta’lim - tarbiya jarayonini takomillashtirish texnika vositalaridan keng foydalanish bilan uzviy bog‘langan. Metodika kabinetida texnika vositalarining burchagi jihozlanib, u yerda endoskop, filmskop, magnitafon, diafilm, kinofilm, ovoz yozuvlari saqlanadi. Bu materiallar ham qat’iy tizimda va tartibli saqlanishi kerak. Metodik kabinetda mashg‘ulotlar uchun kerakli didaktik qo‘llanmalardan tashqari o‘yin ko‘ngil ochishlarda foydalanadigan qo‘llanma va o‘yinchoqlar qo‘g‘irchoqlar, stol, soya teatri, stol bosma o‘yinlari, qiziqarli ermak-o‘yinchoqlar bo‘lishi kerak.

Metodik kabinetida ota-onalar uchun ishlashga mo‘ljallangan materiallar ,tematik ko‘rgazmalar materiallari ko‘chma-papkalar namunalari bolalar tarbiyasiga doir masalalar bo‘yicha ota-onalarga mo‘ljallangan pedagogic adabiyatlar ro‘yxati suhbat va maslahatlarning taxminiy tematikasi shakllanadi. Ayrim o‘tilgan materiallarning hammasi maxsus ajratilgan joylarda saqlanadi. Pedagogik adabiyotlar yangiliklari va turli yubeliy sanalarga bag‘ishlangan adabiyot uchun alohida bo‘lim bo‘ladi. Metodik adabiyotning yana bir stendi tarbiyachiga bo‘lajak pedagogic Kengash ishiga tayyorlanishda yordam berishga bag‘ishlanadi (bu yerda tematika, kerakli adabiyot, muhokama uchun savollar beriladi). Oldingi pedagogic Kengashda qabul qilingan qarorlar, ularning ijrosi haqida malumotlar ma’lum qilinadi. Metodika kabinetning butun ishi u maktabgacha ta’lim tashkiloti metodik ishining markaziga aylanadigan qilib tuzilishi kerak. Tarbiyachilar cabinet

xizmatidan foydalanishi ,unda saqlanayotgan materiallarni asrab-avaylashlari,ulardan oqilona foydalanish darkor. Bu sezilarli darajada bolalar muassasasi metodistining mahoratiga tashkilotchilik qobiliyatiga bog'liqdir. Uslubchi kabinet ishi soatini aniqlashi, tarbiyachilarga o'z vaqtida yordam ko'rsatish maqsadida navbatchilikni uyushtirishi kerak. Bu masalani hal etishda mudira faol ishtirok etadi.Metodika kabinetida ishining eng muhim tomonlaridan biri bolalar muassasasi xodimlariga mustaqil o'qishlarini tashkil etishda yordam ko'rsatishdir. Metodika kabineti ishida katta o'rinni tarbiyachilar bilan ishlashni tashkil etish egallashi kerak."Metodist maktabi" xonasining ish faoliyatining mazmuni. Maktabgacha ta'lim tashkilotidagi butun metodik ishning markazi pedagogika kabinetidir.Pedagogik jarayonni uyushtirish ,ota-onalar bilan ishlash,pedagogic mahoratlarini oshirish va mustaqil o'qishlarini tashkil qilishda tarbiyachilarga amaliy yordam ko'rsatishdagi yetakchi rol pedagogika kabineti zimmasidadir. Pedagogika kabineti bolalar muassasasi an'analari jamg'ariladigan joydir. Uslubchining vazifasi jamg'arilgan tajribaga «jon ato qilib» tushunarli qilish, tarbiyachilarni bolalar bilan ishlashda ularni ijodiy qo'llashga o'rgatishdir. Pedagogika kabinetida to'g'ri yo'lga qo'yilgan ish barcha xodimlarning metodik tayyorgarligini oshirishga, xususan, bolalarni bar tomonlama rivojlantirish vazifalarini hal qilishga yordam beradi. Pedagogik kabinetining asosiy vazifasi maktabgacha ta'lim muassasa , tarbiyalariga metodik yordam ko'rsatish, ularning g'oyaviy-siyosiy va ilmiy- metodik saviyalarining, pedagogik mahoratlarining o'sishi uchun sharoit yaratishdir. MTMdagi pedagogika kabineti, shuningdek, ilg'or pedagogik | tajriba uzadigan, umumlashtiriladigan va tarqatadigan boshlang'ich markaz hamdir. Kabinetning muhim vazifalaridan biri tarbiyachilarga o'z, mehnatlarini ilmiy asosda tashkil qilishlarida yordam ko'rsatishdir.

Pedagogika kabineti bu vazifalarni hal el ishi uchun uslubchi kabinetdagi materiallar mazmuniga oshirilgan talablar qo'yishi, uni tizimlashtirish va puxta o'ylab chiqishi kerak.Pedagogika kabinetida tarbiyachilarni kabinetda mavjud materiallar bilan tanishtirish, yaxshi tajribani tashviqot qilish va yoyish maqsadida «axborot xizmati» uyushtiriladi. Axborot xizmati xilma xil axborot byulletenlari, bolalar ta'limi va tarbiyasiga doir ayrim masalalar bo'yicha «axborot kunlari», yangi kitoblar annotatsiyasi havolasi bilan «Metodik adabiyotlar yangiliklari», «Tajriba, muammo, amaliyot», «Metodik burchak» stendlari va hokazolar bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining qonuni. Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida. Qonunchilik palatasi tomonidan 2019-yil 22-oktabrda qabul qilingan, Senat tomonidan 2019-yil 14-dekabrda ma'qullangan
2. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo'latova, N.M. Qayumova, M.N.A'zamova. Maktabgacha pedagogika. Darslik. Toshkent – 2017 yil
3. lib.buxdu.uz/index.php/pages/referatlar-mustaqil-ish-kurishi/item/12433-strategikboshqaruv-va-rejalashtirish
4. <http://geografiya.uz/pedagogik-texnologiya/10598-noananaviy-darslar-qanday-tashkiletiladi.html>
5. Saidov A. Historical roots of formation of healthy lifestyle culture psychology in the family //International Journal of Pharmaceutical Research. – 2020. – T. 12. – №. 4. – C. 628-630.
6. Ismailovich A. S. PROBLEMS OF IMPROVING PSYCHOLOGY OF HEALTHY LIFESTYLE OF UZBEK FAMILY //Scientific reports of Bukhara State University. – 2020. – T. 4. – №. 1. – C. 313-318.